

Na osnovu člana 9. i 25. Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 9/96, 27/98, 20/00, 45/00, 58/02, 13/03, 19/03, 47/06, 59/06, 48/08, 34/12 i 77/12), člana 65. stav (3) Zakona o faktoringu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 14/16) i člana 18. Statuta Agencije za bankarstvo Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 42/04), Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovinena 86. sjednici održanoj 30.08.2016. godine donosi

O D L U K U
O MINIMALNIM STANDARDIMA
KRITERIJA I NAČINA UPRAVLJANJA RIZICIMA
DRUŠTAVA ZA FAKTORING

I. Uvodne odredbe

Član 1.

- (1) Ovom odlukom propisuju se minimalni kriteriji i način upravljanja rizicima kojima je društvo za faktoring izloženo ili može biti izloženo u svom poslovanju, a koji predstavljaju sastavni dio općih pravila koja se odnose na uspostavu i primjenu sistema internog upravljanja u društvu, kao i opći standardi u upravljanju rizicima definirani ovom odlukom.
- (2) Obveznici primjene ove odluke su pružaoci usluge faktoringa, odnosno društva za faktoring koja za obavljanje poslova faktoringa imaju odobrenje izdato od Agencije za bankarstvo Federacije BiH (u daljem tekstu: Agencija).
- (3) U smislu odredbi ove odluke pojedini pojmovi imaju značenja utvrđena u članu 2. Zakona o faktoringu (u daljem tekstu: Zakon).
- (4) Na pitanja vezana za primjenu ove odluke, a koja nisu regulisana ovom odlukom, primjenjuju se odredbe Zakona.

II. Minimalni kriteriji za upravljanje rizikom

Član 2.

- (1) Društvo za faktoring:
  - a) mora imati razrađene strategije, politike i procedure za upravljanje rizikom koje kao minimum obuhvataju:
    - 1) identifikovanje, mjerenje ili procjenu i praćenje rizika, uključujući izvještavanje o rizicima kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo u toku svog poslovanja kao i
    - 2) podjelu odgovornosti u vezi s upravljanjem rizicima,
  - b) obavezno je provoditi redovne mjere upravljanja rizikom i
  - c) postupati u skladu s pravilima finansijske struke.
- (2) Društvo za faktoring koje je preuzelo pravo i obavezu evidencije, naplate i upravljanja tražbinom naročito je dužno, radi zaštite naplate tražbine imati razrađene politike i procedure

za procjenu kupca, kao, po potrebi, i uslove i kriterije za ocjenu potrebe osiguranja prenesene tražbine kod osiguravajućeg društva.

III. Strategije, politike i procedure za upravljanje rizikom

Član 3.

- (1) Društvo za faktoring strategijom poslovanja (u daljem tekstu: strategija) kao minimum mora utvrditi dugoročne ekonomske interese društva za faktoring i njegovu likvidnost, preuzimanje i upravljanje rizicima, te visinu kapitala koja osigurava pokriće rizika društva za faktoring.
- (2) Društvo za faktoring mora jasno definirati odgovornosti u vezi s identifikovanjem, usvajanjem, implementacijom i pregledom, odnosno ažuriranjem pojedinačnih elemenata strategije, pri čemu vrijede pravila:
  - a) nadzorni odbor usvaja strategiju i politike;
  - b) uprava društva za faktoring predlaže strategiju na usvajanje nadzornom odboru i osigurava njihovo provođenje, te o eventualnim neusklađenostima izvještava nadzorni odbor društva za faktoring.
- (3) Dijelom strategije iz stava (1) ovog člana koji se odnosi na upravljanje rizicima definiraju se:
  - a) ciljevi i osnovni principi preuzimanja i upravljanja rizicima društva za faktoring;
  - b) pregled svih rizika kojima je društvo za faktoring izloženo ili bi moglo biti izloženo u poslovanju;
  - c) sklonost ka preuzimanju rizika.
- (4) Prilikom utvrđivanja preuzimanja rizika, društvo za faktoring je dužno da, osim kvantitativnih informacija, uzme u obzir i kvalitativne informacije, stručne procjene i druge faktore iz makroekonomskog okruženja koji utječu ili mogu utjecati na odnos društva za faktoring prema rizicima kojima je izloženo ili kojima bi moglo biti izloženo.
- (5) Društvo za faktoring je dužno osigurati usklađenost strategije s propisima i zahtjevima Agencije i drugih nadzornih tijela.

Član 4.

- (1) Politiku za upravljanje rizicima (u daljem tekstu: politika) čini jedan ili više dokumenata kojim se minimalno uređuje:
  - a) način organizovanja upravljanja rizicima, uključujući jasno razgraničavanje odgovornosti zaposlenika za upravljanje rizicima u društvu za faktoring,
  - b) način procjene rizičnog profila društva za faktoring i metodologija za identifikovanje i mjerenje, odnosno procjenu rizika kojima je društvo za faktoring izloženo ili kojima bi moglo biti izloženo,
  - c) način praćenja i kontrole pojedinačnih rizika, uključujući uspostavu odgovarajućih limita,
  - d) postupci i mjere u slučajevima da dođe do odstupanja u primjeni usvojenih strategija, politika, procedura i postupaka predviđenih internim aktima društva za faktoring, kao i u slučajevima vanrednih i kriznih situacija.
- (2) Procedure za upravljanje rizicima treba da omoguće blagovremeno i sveobuhvatno identifikovanje rizika, analizu uzroka koji dovode do nastanka rizika, mjerenje, odnosno procjenu rizika, uključujući kvantitativne i kvalitativne metode na osnovu kojih društvo za

factoring identifikuje promjene profila rizika, nastanak novih rizika, opis postupaka za praćenje, kontrolu i ublažavanje rizika i dr.

- (3) Politike, procedure i ostali interni akti za upravljanje rizicima moraju biti jasno definirani, dokumentirani i dostupni svim zaposlenicima društva za factoring uključenim u proces preuzimanja i upravljanja rizicima.
- (4) Društvo za factoring je dužno osigurati da se najmanje jedanput godišnje izvrši pregled strategije, politike i ostalih internih akata za upravljanje rizicima i po potrebi ažurira, kao i u slučaju svake značajnije promjene u rizičnom profilu društva za factoring.

Član 5.

- (1) Društvo za factoring je dužno uspostaviti kulturu rizika zasnovanu na visokim profesionalnim standardima i etičkim normama poslovanja i da zaposlenici na svim organizacionim nivoima budu upoznati s dodijeljenim ovlaštenjima, ulogama i odgovornostima u procesu upravljanja rizicima.
- (2) Društvo za factoring je dužno uspostaviti takvu internu organizaciju, odnosno organizacionu strukturu, čijom će se primjenom implementirati tačna podjela uloga i odgovornosti zaposlenika u procesu upravljanja rizicima, kao i da se navedenom podjelom spriječi sukob interesa zaposlenika.
- (3) U skladu s obimom, vrstom i složenošću poslovanja, društvo za factoring je dužno da u sustavu upravljanja rizicima uključi dovoljan broj zaposlenika koji imaju odgovarajuću stručnost i profesionalno iskustvo, uključujući i odgovarajući nivo specijalizacije u procesu upravljanja rizicima, osiguravajući kontinuitet u provođenju strategije, politike, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizicima.

IV. Odgovornost nadzornog odbora i uprave društva za factoring za upravljanje rizikom

Član 6.

- (1) Nadzorni odbor i uprava društva za factoring moraju biti adekvatno uključeni u proces upravljanja rizicima u društvu za factoring.
- (2) U smislu stava (1) ovog člana, uprava društva za factoring odgovorna je za:
  - a) uspostavu kulture rizika u društvu za factoring;
  - b) uspostavu jasnih i dosljednih linija ovlaštenja i odgovornosti za preuzimanje i upravljanje rizicima, uključujući razgraničenja ovlaštenja i odgovornosti između nadzornog odbora i drugih imenovanih odbora u društvu za factoring, s jedne strane, i uprave i drugih zaposlenika uključenih u proces upravljanja rizicima, s druge strane;
  - c) uspostavu adekvatne komunikacije, razmjene informacija i saradnje na svim organizacionim nivoima društva za factoring radi provođenja strategije, politike, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizikom;
  - d) osiguranje odgovarajućeg broja zaposlenika sa stručnim znanjima i iskustvom u sistemu upravljanja svim rizicima, poslovima vrednovanja imovine društva za factoring, metodologijama za identifikovanje i mjerenje, odnosno procjenu rizika kojima je društvo za factoring izloženo, testiranja otpornosti na stres;
  - e) periodični pregled, odnosno po potrebi usklađivanje strategije, politike, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizicima;

- f) adekvatno i blagovremeno poduzimanje mjera u procesu upravljanja rizicima, u skladu sa strategijom, politikama, procedurama i ostalim internim aktima za upravljanje rizicima i dr.
- (3) Društvo za faktoring je dužno usvojiti metodologiju upravljanja rizicima kojom će odrediti kriterije, načine i postupke za upravljanje rizicima, te adekvatno dokumentirati proces upravljanja rizicima.

Član 7.

- (1) Društvo za faktoring je dužno redovno identifikovati, mjeriti, procjenjivati rizike koje je identifikovalo, pratiti i izvještavati.
- (2) Društvo za faktoring je dužno osigurati da izvještaji o rizicima kojima je izloženo budu:
  - a) transparentni (da sadrže jasne, razumljive i precizne informacije u pogledu izloženosti rizicima);
  - b) sveobuhvatni (potpuni, u pogledu obuhvata svih značajnih rizika u poslovanju);
  - c) upotrebljivi (u smislu sadržaja važnih informacija za donošenje odluka u vezi s rizicima);
  - d) uporedivi (u pogledu jednoobraznosti informacija koje sadrže);
  - e) pravovremeni (u smislu da omogućavaju poduzimanje potrebnih mjera u realnom vremenu).
- (3) Sadržaj, obim i detaljnost izvještaja iz stava (2) ovog člana, društvo za faktoring je dužno utvrditi u svom internom aktu (Strategije, politike, procedure ili drugi interni akt za upravljanje rizicima).
- (4) Društvo za faktoring je dužno osigurati potpunu i pravovremenu raspoloživost internih izvještaja o riziku po zahtjevu Agencije.

V. Sistem internih kontrola i informaciona podrška procesima upravljanja rizikom

Član 8.

- (1) Društvo za faktoring je dužno da definira i adekvatnu informacionu podršku procesu upravljanja rizicima, koja osigurava sveobuhvatnu, pouzdanu, blagovremenu i tačnu obradu podataka, odnosno informacionu osnovu za efikasno upravljanje rizicima.
- (2) Društvo za faktoring je dužno da primijenjuje i održava adekvatan informacioni tok koji omogućava efikasno provođenje strategije, politike, procedura i ostalih internih akata za upravljanje rizicima, koji predstavlja integralni dio informacionog sustava društva za faktoring.

Član 9.

- (1) Društvo za faktoring je dužno da, u skladu s odredbama ove odluke, osigura redovnu, adekvatnu i pravovremenu uključenost kontrolnih funkcija u procesu upravljanja rizicima i to:
  - a) funkcije upravljanja rizicima;
  - b) funkcije usklađenosti, u smislu osiguranja usklađenosti društva za faktoring s propisima i internim aktima, te procjene rizika usklađenosti kojem je društvo za faktoring izloženo ili bi mogla biti izloženo; i

- c) funkcije interne revizije, u smislu nezavisnog i sveobuhvatnog pregleda i procjene adekvatnosti sistema upravljanja rizicima, uključujući i procjenu adekvatnosti i efikasnosti ostalih kontrolnih funkcija u ovom segmentu.

VI. Prijelazne i završne odredbe

Član 10.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

Broj: U.O.-86-8/16

Predsjednica Upravnog odbora

Sarajevo, 30.08.2016.godine

Rajka Topčić, dipl. oec., s.r.